

Hof van Cassatie van België

Arrest

Nr. S.16.0092.N

RIJKSDIENST VOOR SOCIALE ZEKERHEID, openbare instelling, met zetel te 1060 Sint-Gillis, Victor Hortaplein 11,

eiser,

vertegenwoordigd door mr. Geoffroy de Foestraets, advocaat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 1000 Brussel, Dalstraat 67/14, waar de eiser woonplaats kiest,

tegen

B.D.

vertegenwoordigd door mr. Willy van Eeckhoutte, advocaat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 9051 Gent, Drie Koningenstraat 3, waar de verweerder woonplaats kiest,

mede inzake

1. **ARCHITECTENBUREAU B.F. bvba,**
  2. **K.V.,**
  3. **BELGISCHE STAAT,** vertegenwoordigd door de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, met kabinet te 1000 Brussel, Kruidtuinlaan 50,
- tot bindendverklaring van het arrest opgeroepen partijen.

I. RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

Het cassatieberoep is gericht tegen het arrest van het arbeidshof te Gent, afdeling Brugge, van 24 juni 2016.

Raadsheer Koen Mestdagh heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal Henri Vanderlinden heeft geconcludeerd.

II. CASSATIEMIDDEL

De eiser voert in zijn verzoekschrift dat aan dit arrest is gehecht, een middel aan.

III. BESLISSING VAN HET HOF***Beoordeling******Middel***

1. Krachtens artikel 30*bis*, § 3, eerste lid, RSZ-wet, in de versie van toepassing op de feiten, is de opdrachtgever die voor de in § 1 bedoelde werken een beroep doet op een aannemer die sociale schulden heeft op het ogenblik van het afsluiten van de overeenkomst, hoofdelijk aansprakelijk voor de betaling van de sociale schulden van zijn medecontractant.

Krachtens artikel 30bis, § 4, eerste lid, RSZ-wet, in de versie van toepassing op de feiten, is de opdrachtgever die voor de in § 1 vermelde werken een deel of het geheel van de prijs betaalt aan een aannemer die op het ogenblik van de betaling sociale schulden heeft, verplicht bij die betaling 35 pct. van het door hem verschuldigde bedrag, exclusief de belasting over de toegevoegde waarde, in te houden en te storten aan de Rijksdienst voor sociale zekerheid, volgens de modaliteiten bepaald door de Koning.

Artikel 30bis, § 10, RSZ-wet, in de versie van toepassing op de feiten, bepaalt evenwel dat dit artikel niet van toepassing is op de opdrachtgever-natuurlijke persoon die de in § 1 vermelde werken uitsluitend voor privé-doeleinden laat uitvoeren.

2. De in voormeld artikel 30bis, § 10, bepaalde regel, aldus geformuleerd, werd ingevoerd bij artikel 1 van het koninklijk besluit van 26 december 1998 houdende maatregelen met het oog op de aanpassing van de hoofdelijke aansprakelijkheidsregeling voor de sociale en fiscale schulden met toepassing van artikel 43 van de wet van 26 juli 1996 houdende de modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels.

Vóór 1 januari 1999, datum waarop het koninklijk besluit van 26 december 1998 in werking is getreden, bepaalde artikel 30bis, § 6, RSZ-wet:

“Dit artikel is niet van toepassing op:

1° het verbouwen, het inrichten, het herstellen, het onderhouden of het reinigen van een bestaande individuele woonegelegenheid;

2° het bouwen van een eengezinswoning die anders dan in groepsverband wordt opgericht op initiatief en voor rekening van een particulier. De Koning omschrijft het begrip groepsverband; (...).

Dit artikel is evenmin van toepassing op particulieren ten aanzien van de enige woonegelegenheid die zij laten oprichten.”

3. Bij vergelijking van artikel 30bis, § 6, RSZ-wet, zoals van toepassing vóór 1 januari 1999, en artikel 30bis, § 10, RSZ-wet, zoals van toepassing vanaf 1 januari 1999, moet worden vastgesteld dat de redactionele wijziging die het voormelde koninklijk besluit van 26 december 1998 heeft aangebracht, het toepassingsgebied

van de vrijstelling van de hoofdelijke aansprakelijkheid waarin artikel 30*bis* voorziet, ook inhoudelijk heeft gewijzigd.

Uit de redactie van zijn paragraaf 10, zoals van toepassing op de feiten, volgt immers dat artikel 30*bis* RSZ-wet wel van toepassing is wanneer de natuurlijke persoon die de werken laat uitvoeren, het onroerend goed geheel of gedeeltelijk aanwendt in de uitoefening van zijn beroepsactiviteit, maar niet wanneer hij de werken louter laat uitvoeren in het kader van het gewone beheer van het eigen bezit. De omstandigheid dat het onroerend goed niet enkel als woongelegenheid dient maar deels ook voor handelsdoeleinden is bestemd, is op zich niet ter zake dienend.

De toelichting verstrekt in het Verslag aan de Koning bij het voormelde koninklijk besluit van 26 december 1998, volgens welke de uitzondering van paragraaf 10 enkel zou gelden voor werken aan een woongelegenheid, kan aan deze wetsbepaling geen draagwijdte geven die met de wettekst zelf niet overeenstemt.

4. Het middel dat geheel ervan uitgaat dat voor de toepassing van artikel 30*bis*, § 10, RSZ-wet vereist is dat de werken betrekking hebben op onroerende goederen die uitsluitend voor privaat gebruik bestemd zijn, voegt hiermee een voorwaarde toe die deze wetsbepaling niet bevat.

Het middel berust aldus op een onjuiste rechtsopvatting en faalt bijgevolg naar recht.

Vordering tot bindendverklaring

5. De verwerping van het cassatieberoep ontnemt alle belang aan de vordering om het arrest bindend te verklaren aan de door de verweerder daartoe opgeroepen partijen.

6. Het past de kosten van deze vordering ten laste te leggen van de eiser die de verweerder tot het maken ervan heeft genoodzaakt.

Dictum

Het Hof,

Verwerpt het cassatieberoep en de vordering tot bindendverklaring.

Veroordeelt de eiser tot de kosten van het cassatieberoep en de vordering tot bindendverklaring.

Bepaalt deze kosten voor de eiser op 224,60 euro en voor de verweerder op 1.133,40 euro.

Dit arrest is gewezen te Brussel door het Hof van Cassatie, derde kamer, samengesteld uit sectievoorzitter Christian Storck, als voorzitter, sectievoorzitter Alain Smetryns, en de raadsheren Koen Mestdagh, Mireille Delange en Antoine Lievens, en in openbare rechtszitting van 9 oktober 2017 uitgesproken door sectievoorzitter Christian Storck, in aanwezigheid van advocaat-generaal Henri Vanderlinden, met bijstand van griffier Vanessa Van de Sijpe.

V. Van de Sijpe

A. Lievens

M. Delange

K. Mestdagh

A. Smetryns

Chr. Storck

VOORZIENING TOT CASSATIE

VOOR: De **RIJKSDIENST VOOR SOCIALE ZEKERHEID**, openbare instelling, opgericht bij besluitwet van
5 28 december 1944, met zetel te 1060 Brussel, Victor Hortaplein, 11,

bijgestaan en vertegenwoordigd door Meester Geofroy de FOESTRAETS, advocaat bij het Hof van Cassatie, kantoor houdende te 1000 Brussel,
10 Dalstraat, 67, waar keuze van woonplaats wordt gedaan,

eiser tot cassatie,

15 **TEGEN:** De Heer **Bart DE KETELAERE**, wonende de 8310 Brugge, Baron Ruzettelaan 387, die keuze van woonplaats doet op het kantoor van gerechtsdeurwaarder Anne VAN DEN BERGHE, te 1050 Elsene, Kroonlaan 145, Blok F 4de verdieping,

20 **verweerder in cassatie,**

* * *

25 Aan de Heren Eerste Voorzitter en Voorzitter, de Dames en Heren Raadshe-
ren, leden van het Hof van Cassatie,

* * *

Hooggeachte Dames en Heren,

30

Eiser heeft de eer het arrest aan Uw toezicht te onderwerpen dat op 24 juni 2016 op tegenspraak werd gewezen door de vijfde kamer van het Arbeidshof te Gent, Afdeling Brugge (A.R. nr.2014/AR/228 & 2014/AR/276).

35

FEITEN EN PROCEDUREVOORGAANDEN

In de loop van 2008 had verweerder werken laten uitvoeren aan een hem toebehorend onroerend goed, gelegen te Brugge, dat bestond uit een winkelpand op het gelijkvloers en een flat op de verdieping. Beide verdiepingen werden door verweerder verhuurd.

Voor de uitvoering van deze onroerende werken had verweerder beroep gedaan op de bvba VAN HULLEBUS die op het ogenblik van het sluiten van de overeenkomst sociale schulden had.

Verweerder betaalde de aannemer de prijs van de werken (108.959,99 EUR) zonder enige inhouding te doen overeenkomstig artikel 30bis, §4, RSZ-wet. Verweerder was van oordeel dat hij niet tot enige inhouding was gehouden, gelet op de uitzondering in artikel 30bis, §10 RSZ-wet, die de opdrachtgever vrijstelt van de inhoudingsplicht wanneer hij werken laat uitvoeren uitsluitend voor privé-doeleinden.

Op 3 september 2009 werd de aannemer failliet verklaard bij vonnis van de Rechtbank van Koophandel te Brugge.

Bij dagvaarding van 17 juni 2011 vorderde eiser de veroordeling van verweerder tot betaling van 108.959,99 EUR op grond van zijn hoofdelijke aansprakelijkheid voor de sociale schulden van de aannemer voorzien in artikel 30bis RSZ-wet.

Verweerder dagvaardde zijn architect, de zaakvoeder van de bvba VAN HULLEBUS, alsook de BELGISCHE STAAT in gedwongen tussenkomst en vrijwaring.

In haar vonnis van 3 september 2014 volgde de Arbeidsrechtbank te Gent, afdeling Brugge, het standpunt van verweerder en verklaarde de vordering van eiser ongegrond.

Met een verzoekschrift, neergelegd ter griffie van het Arbeidshof te Gent op 3 november 2014, tekende eiser beroep aan tegen voormelde beslissing. Verweerder tekende hoger beroep aan in zoverre hij was veroordeeld tot het betalen van de gerechtskosten aan zijn architect, de zaakvoeder van de bvba VAN HULLEBUS en de BELGISCHE STAAT.

In het bestreden arrest van 24 juni 2016 verklaart het Arbeidshof te Gent het hoger beroep van eiser ongegrond en wordt het vonnis van de eerste rechter bevestigd.

90 ENIG MIDDEL TOT CASSATIE

Geschonden wetsbepalingen:

95 - artikel 30bis, §3, in het bijzonder het eerste
lid, §4, in het bijzonder het eerste lid, en §10,
van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de
besluitwet van 28 december 1944 betreffende de
maatschappelijke zekerheid der arbeiders (RSZ-
wet), zoals gewijzigd door de wet van 27 december
100 2007, voor zijn wijziging bij wet van 20 juli
2015.

Aangevochten beslissing:

105 Het bestreden arrest verklaart het hoger beroep
van eiser ongegrond en bevestigt het vonnis van de eer-
ste rechter waarin de vordering van eiser ongegrond was
verklaard, hierbij overwegend als volgt:

110 " 4.3.1. De vordering is gesteund op artikel 30bis, §
1, 3, 4 en 5 van de RSZ-wet, zoals toepasselijk
sinds 1 januari 2008 ingevolge de wijzigingen aan-
gebracht door de wet van 27 december 2007.

115 " (...)

" 4.3.2.

" (Verweerder) betwist niet dat hij door de bvba Van
Hullebus werken in de zin van artikel 20, § 2 van
het KB nr. 1 van 29 december 1992 heeft laten uit-
voeren.
120

125 " 4.3.3. Van hoofdelijke aansprakelijkheid kan er slechts sprake zijn wanneer de aannemer waarop (verweerder) een beroep deed, sociale schulden had op het ogenblik van het sluiten van de overeenkomst, in casu volgens (verweerder) eind april 2008, volgens de (eiser) in augustus 2008. De betwisting tussen deze partijen over de vraag wanneer de overeenkomst in casu werd gesloten en of de bvba 130 Van Hullebus op dat ogenblik sociale schulden had, en zo ja, hoe hoog die waren, is echter niet relevant wanneer (verweerder) zich kan beroepen op de uitzondering in artikel 30bis, § 10 van de RSZ-wet.

135 " 4.3.4. Het arbeidshof is het met de eerste rechter eens dat de uitzondering in § 10 'Dit artikel is niet van toepassing zodra de opdrachtgevernatuurlijke persoon die de in § 1 vermelde werken uitsluitend voor privé-doeleinden laat uitvoeren', 140 van toepassing is wanneer de opdrachtgevernatuurlijke persoon werken laat uitvoeren die enkel kaderen in het beheer van zijn eigen vermogen (dus 'uitsluitend voor privé-doeleinden') en niet in de één of andere door hemzelf uitgeoefende beroepsactiviteit. Dat het onroerend goed waarop de werken 145 betrekking hebben, vervolgens een bestemming krijgt die kadert in een door een derde (inzonderheid de huurder van het goed of zelfs de persoon aan wie het goed zou worden verkocht) uitgeoefende beroepsactiviteit, is niet relevant. 150

" 4.3.5. De discussie tussen de partijen over de (verdeling van de) bewijslast laat het arbeidshof onbesproken bij gebrek aan relevantie. Inderdaad

155 komt dit hof tot de vaststelling dat (verweerder)
op voldoende wijze heeft bewezen dat hij zich op de
op bovenvermelde wijze uitgelegde wettelijke bepa-
ling kan beroepen én dat de (eiser) niet heeft be-
wezen dat de betrokkene zich niet op de wettelijke
160 uitzondering kan beroepen.

" Dat (verweerder) de werken 'uitsluitend voor privé-
doeleinden' in de voormelde zin heeft laten uitvoe-
ren, blijkt met zekerheid uit de door hem overge-
165 legde fiscale bescheiden (zie de verklaring aan de
BTW-administratie - zijn stuk 4a; de aanslagbiljet-
ten in de personenbelasting - zijn stukken 13b, 14b
en 15b), de huurovereenkomsten (zijn stukken 4c en
4d) en het woningkrediet (zijn stuk 16). Dat de
170 werken deels op een winkelpand betrekking hadden,
is zoals gezegd zonder enig belang.

" 4.3.6. Rechtspraak en rechtsleer die betrekking
hebben op een andere en vroegere versie van de wet-
175 telijke bepalingen, acht het arbeidshof niet rele-
vant. In geen geval kunnen zij aangevoerd worden om
een andere uitlegging van artikel 30bis, § 10 van
de RSZ-wet te geven dan deze die zich op grond van
de duidelijke wettekst zelf opdringt, en dit is de-
180 ze die in nr 4.3.4. wordt gegeven.

Dit geldt inzonderheid voor de verantwoording gege-
ven in het verslag aan de Koning bij het KB van 20
december 1998 (BS 31 december 1998, 42133), dat een
op de huidige versie van de voornoemde bepaling ge-
185 gelijkende bepaling heeft ingevoerd, in de mate waar-
in hieruit zou moeten afgeleid worden dat zij enkel
zou gelden wanneer werken aan een woongelegenheden

190 worden uitgevoerd, wat de draagwijdte van de wette-
lijke uitzondering nog beperkter zou maken. Dit is
in elk geval niet wat uit de tekst van de wet zelf
blijkt.

195 " 4.3.7. De eerste rechter heeft de hoofdvordering
terecht ongegrond verklaard. Het hoger beroep van
de (eiser) is ongegrond. Het vonnis bevat echter
wel een verschrijving wat de rechtsplegingsvergoe-
ding van deze partij betreft, die inderdaad 5.500
euro belooft".

200 (arrest, p.7-9, 4.3.1 - 4.3.7).

Grievens

205 **1./** Krachtens artikel 30bis, §3, eerste lid, RSZ-wet is
de opdrachtgever die voor de in §1 bedoelde werken in
onroerende staat een beroep doet op een aannemer die
sociale schulden heeft op het ogenblik van het sluiten
van de overeenkomst, hoofdelijk aansprakelijk voor de
betaling van de sociale schulden van zijn medecontrac-
tant.

210 De hoofdelijke aansprakelijkheid wordt beperkt tot
de totale prijs van de werken toevertrouwd aan de aan-
nemer exclusief belasting over de toegevoegde waarde
(artikel 30bis, §3, vierde lid).

215 Krachtens artikel 30bis, §4, eerste lid, RSZ-wet is
de opdrachtgever die voor de in §1 vermelde werken een
deel of het geheel van de prijs betaalt aan een aan-

220 nemer die op het ogenblik van de betaling sociale schulden heeft, verplicht bij die betaling 35 pct. van het door hem verschuldigde bedrag, exclusief de belasting over de toegevoegde waarde, in te houden en te storten aan eiser, volgens de modaliteiten bepaald door de Koning.

225

De in voormelde paragraaf bedoelde inhoudingen en stortingen worden in voorkomend geval beperkt tot het bedrag van de schulden van de aannemer op het ogenblik van de betaling (artikel 30bis, §4, derde lid).

230

Onverminderd de toepassing van de sancties voorzien in artikel 35, eerste lid, 3, RSZ-wet is de opdrachtgever die de in §4, eerste lid, bedoelde storting niet verricht heeft, benevens de betaling van het te storten 235 bedrag, aan eiser bovendien een bijslag verschuldigd gelijk aan het te betalen bedrag (artikel 30bis, §5, eerste lid, RSZ-wet).

2.1 Overeenkomstig artikel 30bis, §10 RSZ-wet, is artikel 240 30bis niet van toepassing op de opdrachtgever-natuurlijke persoon die de in §1 vermelde werken "uitsluitend voor privé-doeleinden laat uitvoeren".

245 De opdrachtgever die de in §1 vermelde werken door een aannemer met sociale schulden laat uitvoeren, is krachtens deze bepaling derhalve vrijgesteld van de hoofdelijke aansprakelijkheid ex §3 en van de inhoudings- en doorstortingsplicht ex §4.

250 **3./** Voormelde uitzonderingsbepaling dient strikt te worden beperkt tot de in §1 vermelde werken op onroerende goederen die exclusief voor privé-gebruik zijn bestemd in die zin dat de uitgevoerde werken enkel verband mogen houden met de privé-sfeer.

255

Artikel 30bis, §10 is bijgevolg niet van toepassing indien het onroerend goed waarop de werken betrekking hebben, zelfs maar gedeeltelijk, voor bedrijfs- of beroepsdoeleinden is bestemd in zoverre alsdan geen sprake meer is van werken die uitsluitend voor privédoeleinden worden uitgevoerd in de zin van deze bepaling.

Het bestaan van privé-doeleinden moet beoordeeld worden, zowel in hoofde van de opdrachtgever, als vanuit de bestemming die aan het onroerend wordt gegeven door de opdrachtgever.

270 Waar de litigieuze werken deels betrekking hadden op een handelspand, dat door verweerder werd verhuurd, had verweerder de werken bijgevolg niet uitsluitend voor privé-doeleinden laten uitvoeren in zoverre het onroerend goed uit zijn aard dienstig was voor beroepsmatig gebruik en ook effectief door de huurder van het handelspand voor beroepsdoeleinden werd aangewend.

4./ Het bestreden arrest beslist dat artikel 30bis, §10 RSZ-wet van toepassing is wanneer de opdrachtgever-natuurlijke persoon werken laat uitvoeren die enkel kaders in het beheer van zijn eigen vermogen en niet in één of andere door hemzelf uitgeoefende beroepsactivi-

teit. Het feit dat het onroerend goed waarop de werken
betrekking hebben vervolgens een bestemming krijgt die
kadert in een door een derde (huurder, koper) uitgeoef-
285 fende beroepsactiviteit, is volgens de appelrechters
niet relevant (arrest, p.10, 4.3.4) zodat het van geen
belang was dat de litigieuze werken deels op een win-
kelpand betrekking hadden (p.10, 4.3.5, tweede alinea).

290 Werken die de opdrachtgever-natuurlijke persoon
laat uitvoeren in het kader van het beheer van zijn ei-
gen vermogen, worden zodoende door de appelrechters
zonder meer beschouwd als werken die uitsluitend voor
privé-doeleinden worden uitgevoerd in de zin van arti-
295 kel 30bis, §10, ongeacht de bestemming die aan het on-
roerend goed wordt gegeven.

Door de vereiste privé-doeleinden aldus uitsluitend
te beoordelen in hoofde van de opdrachtgever-
300 natuurlijke persoon die de werken laat uitvoeren, zon-
der rekening te houden met het feit dat het onroerend
goed waarop de werken betrekking hadden deels was be-
stemd voor beroepsmatig gebruik als winkelpand, heeft
het bestreden arrest zijn beslissing niet naar recht
305 verantwoord.

Ook voor werken die in het kader van het beheer van
het privé-vermogen van de opdrachtgever-natuurlijke
persoon worden uitgevoerd, is vereist dat deze werken
310 betrekking hebben op onroerende goederen die uitslui-
tend voor privaat gebruik zijn bestemd, zoniet is er
geen sprake van werken die de opdrachtgever-natuurlijke

persoon uitsluitend voor privé-doeleinden laat uitvoeren.

315

Anders dan de appelrechters oordelen, had het feit dat de werken deels betrekking hadden op een winkelpand, wel zijn belang voor de toepassing van artikel 30bis, §10 RSZ-wet.

320

5./ Hieruit volgt dat het bestreden arrest niet wettig, op grond van de vaststelling dat verweerder de werken heeft laten uitvoeren in het kader van het beheer van zijn eigen vermogen, heeft beslist dat verweerder zich op de uitzonderingsbepaling ex artikel 30bis, §10 kan beroepen, zonder dat rekening werd gehouden met het feit dat de litigieuze werken deels betrekking hadden op een winkelpand en verweerder aldus de werken deels voor beroepsdoeleinden had bestemd. De vordering van eiser werd op die gronden bijgevolg niet wettig ongegrond verklaard (schending van de artikelen 30bis, §3, in het bijzonder het eerste lid, §4, in het bijzonder het eerste lid, en §10, RSZ-wet).

335 **TOELICHTING**

1./ Krachtens artikel 30bis, §10 RSZ-wet, is de in artikel 30bis bedoelde inhoudingsplicht en hoofdelijke aansprakelijkheid niet van toepassing op de opdrachtgever-natuurlijke persoon die de in §1 vermelde werken "uitsluitend voor privé-doeleinden laat uitvoeren".

340

Uit de cassatierechtspraak die werd geveld met be-
trekking tot deze uitzonderingsbepaling volgt dat deze
345 uitzondering restrictief moet worden geïnterpreteerd.

Zo werd door Uw Hof beslist dat deze bepaling niet
van toepassing is indien het goed, zelfs maar gedeelte-
lijk, voor bedrijfs- of beroepsdoeleinden was bestemd
350 (Cass., 5 september 1988, A.C., 1988-89, nr.4; Cass., 8
januari 1989, A.C., 1988-89, nr.267. Cass., 21 mei
1990, A.C., 1989-90, nr.554; Cass., 25 oktober 1999,
A.C., 1999, nr.562).

355 Deze rechtspraak had betrekking op de toenmalige
uitzonderingsbepaling vervat in artikel 30bis, §6, lui-
dend als volgt:

" Dit artikel is niet van toepassing op: 1° het ver-
360 bouwen, het inrichten, het herstellen, het onder-
houden of het reinigen van een bestaande individue-
le woongelegenheden; 2° het bouwen van een eensge-
zinswoning die anders dan in groepsverband wordt
opgericht op initiatief en voor rekening van een
365 particulier. De Koning omschrijft het begrip
groepsverband. Dit artikel is evenmin van toepas-
sing op particulieren ten aanzien van de enige
woongelegenheden die zij laten oprichten".

370 De in deze bepaling vervatte uitzondering had aldus
betrekking op de aard van de werkzaamheden die enkel
individuele woongelegenheden tot voorwerp mochten heb-
ben, waarbij de werken op initiatief en voor rekening
van particulieren dienden te worden uitgevoerd. Werken

375 die werden uitgevoerd aan een individuele woongelegen-
heid die deels was bestemd voor beroepsdoeleinden vie-
len bijgevolg buiten het toepassingsgebied van de uit-
zonderingsbepaling.

380 **2./** Bij KB van 26 december 1998 werd de uitzonderings-
bepaling voor particulieren gewijzigd en thans opgeno-
men in artikel 30bis, §10:

385 " Dit artikel is niet van toepassing op de opdracht-
gever-natuurlijke persoon **in de mate** dat hij voor
louter privé-doeleinden de in §1 vermelde werken
laat uitvoeren".

390 In het Verslag van de Koning werd deze wetswijzi-
ging als volgt becommentarieerd:

395 " Krachtens §10 is dit artikel niet van toepassing op
de opdrachtgever-natuurlijke persoon in de mate dat
hij voor louter privé-doeleinden in §1 vermelde
werken laat uitvoeren.

400 " De uitzondering geldt, bijvoorbeeld in de bouwsec-
tor, dus niet voor beroepsmatig gebruikte gebouwen
of gedeelten van gebouwen. Zij wordt beperkt tot de
opdrachtgever-natuurlijke persoon die werken laat
uitvoeren aan een woongelegenheid ongeacht of hij
die zelf bewoont of privé verhuurt."

405 Gelet op de bewoordingen "in de mate dat" werd door
sommigen aangenomen dat de uitzondering thans wel kon
gelden voor werken uitgevoerd aan een woning die deels
bestemd is voor beroepsdoeleinden, doch enkel wat be-
treft de werken aan de specifieke privé-gedeelten van
de woning. Om aan deze discussie een einde te stellen
410 werd de zinsnede "in de mate dat" bij Programmawet van
27 april 2007 uit artikel 30bis, §10, verwijderd (VAN
VLASSELAER, K., "De wijzigingen aan de inhoudingsplicht
en hoofdelijke aansprakelijkheid voor (on-
der)aannemers", T.v.W., 2007, 346).

415

Artikel 30bis, §10 luidt sindsdien als volgt:

" Dit artikel is niet van toepassing op de opdracht-
gever-natuurlijke persoon die de in §1 vermelde
420 werken uitsluitend voor privé-doeleinden laat uit-
voeren".

Werken die worden uitgevoerd aan een individuele
woongelegenheden die deels wordt bestemd voor beroeps-
425 doeleinden blijven aldus volledig buiten het toepas-
singsgebied van de uitzonderingsbepaling (cf. i.v.m.
het gelijkkluidende artikel 35/5 Loonbeschermingswet:
CROIMANS, B. en VAN OVERMEIREN, F., "Hoofdelijke aan-
sprakelijkheid voor loonschulden: eerste beoordeling
430 van de juridische en praktische gevolgen", Or., 2014,
107.

3.7 Uit de wetshistoriek van artikel 30bis RSZ-wet
volgt dat de wetgever met de termen "uitsluitend" en
435 "privé-doeleinden" enkel die onroerende werken heeft

willen viseren die verband houden met particulier gebruik, m.a.w. werken die betrekking hebben op een onroerend goed dat uitsluitend voor privé-gebruik is bestemd, hetzij voor eigen privé-gebruik, hetzij voor
440 privé-gebruik door anderen, bijv. via verhuring.

Zodra de uitgevoerde werken onroerende goederen tot voorwerp hebben die deels een professionele bestemming hebben, kan bijgevolg geen sprake meer zijn van werken
445 die uitsluitend voor privé-doeleinden worden uitgevoerd in de zin van artikel 30bis, §10 RSZ-wet.

De privé-doeleinden moeten hierbij niet alleen beoordeeld worden in hoofde van de opdrachtgever maar ook
450 vanuit de bestemming die aan het onroerend goed wordt gegeven.

De onroerende werken die door de opdrachtgever-natuurlijke persoon worden uitgevoerd in het kader van
455 het beheer van zijn eigen vermogen, zullen derhalve slechts dan beschouwd kunnen worden als werken die uitsluitend voor privé-doeleinden worden uitgevoerd voor zover het onroerend goed waarop die werken betrekking hebben ook uitsluitend tot privé-gebruik is bestemd.

460

4.7 Het arbeidshof oordeelt dat artikel 30bis, §10 van toepassing is wanneer de opdrachtgever-natuurlijke persoon werken laat uitvoeren die enkel kaderen in het beheer van zijn eigen vermogen en niet in één of andere
465 door hemzelf uitgeoefende beroepsactiviteit. Het feit dat het onroerend goed waarop de werken betrekking hebben vervolgens een bestemming krijgt die kadert in een

door een derde (huurder, koper) uitgeoefende beroepsactiviteit, is volgens de appelrechters niet relevant
470 (arrest, p.10, 4.3.4). Het loutere feit dat de litigieuze werken deels op een winkelpand betrekking hadden, was volgens het arbeidshof bijgevolg van geen belang (p.10, 4.3.5, tweede alinea).

475 Werken die door de opdrachtgever-natuurlijke persoon worden uitgevoerd in het kader van het beheer van zijn eigen vermogen, worden door de appelrechters derhalve automatisch beschouwd als zijnde werken die uitsluitend voor privé-doeleinden worden uitgevoerd, ongeacht de bestemming van het onroerend goed waarop de
480 werken betrekking hebben.

Het loutere feit dat werken worden uitgevoerd in het kader van het beheer van het privé-vermogen mag
485 geen vrijgeleide zijn om aan de hoofdelijke aansprakelijkheid en de inhoudingsplicht van artikel 30bis te ontsnappen. Opdat de uitzonderingsregeling toepassing kan vinden is vereist dat de in het kader van het beheer van het privé-vermogen verrichte werken betrekking
490 hebben op onroerende goederen die uitsluitend bestemd zijn voor privaat gebruik, wat in onderhavige zaak niet het geval was.

De voorliggende beslissing is derhalve niet naar
495 recht verantwoord in zoverre de privé-doeleinden uitsluitend door de appelrechters werden beoordeeld in hoofde van de opdrachtgever-natuurlijke persoon die de werken laat uitvoeren, zonder dat met de beroepsmatige

500 bestemming van een deel van het onroerend goed als handelspand rekening was gehouden.

505

OM DEZE REDENEN,

510 besluit voor eiser ondergetekende advocaat bij het Hof van Cassatie, dat het U behage, Hooggeachte Dames en Heren, het bestreden arrest te vernietigen, de zaak en partijen te verwijzen naar een ander arbeidshof, kosten als naar recht.

515

Brussel, 19 december 2016

Bijlage

520 1./ Exploot van betekening van 26 september 2016 van het bestreden arrest waarin verweerder keuze van woonst doet bij gerechtsdeurwaarder Anne VAN DEN BERGHE, te 1050 Elsene, Kroonlaan 145, Blok F 4de verdieping,

525

Geoffroy de FOESTRAETS